

Mál nr. 159/2024

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.

Nafn vátryggingartaka ábyrgðartryggingar (X)

Skaðabótaábyrgð. Verslun/þjónusta.

Gögn.

1. Málskot mótttekið 15. maí 2024, ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V, dags. 28. maí 2024, ásamt fylgiskjölum.
3. Viðbótarathugasemdir M, dags. 3. júní 2024.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að hinn 1. nóvember 2023, hafi M orðið fyrir líkamstjóni, er hún var stödd í verslun X. Umrætt sinn var M að ganga um verslunina og féll um lága hillu sem stóð í gangvegi verslunarinnar og skall í gólfið. Hlaut hún alvarlega áverka af slysinu. M hefur gert kröfu í ábyrgðartryggingu X hjá V vegna líkamstjónsins en með bréfi dags. 7. febrúar 2024, hafnaði V bótaskyldu. Byggði V höfnun sína á því að starfsmenn X hefðu ekki getað gert frekari ráðstafanir til að koma í veg fyrir slysið.

M byggir á því að X beri skaðabótaábyrgð á slysi sínu með vísan til meginreglna skaðabótaréttar um sök og vinnuveitendaábyrgð, enda verði slysið rakið til óásættanlegra og hættulegra aðstæðna í versluninni. Þegar slysið varð var rautt límband á bláhorni hillunnar, en hillan var staðsett mjög neðarlega og ekki í eðlilegri sjónlínu viðskiptavina sem gengu um verslunina. Hin ætlaða viðvörðun var því ekki nógu áberandi fyrir viðskiptavininn verslunarinnar. Hillan var lág og stóð út fyrir sýningarpallinn. Litur hillunnar rann saman við gólfið og þegar slysið átti sér stað voru ekki stórar eða áberandi vörur á hillunni sem hefðu vakið athygli viðskiptavina á að hillan stæði út fyrir sýningarpallinn. Umræddur sýningarpallur var staðsettur rétt við inngang verslunarinnar og stóð hillan langt út frá sýningarpallinum og út á gólfið þar sem viðskiptavinir ganga um verslunina. Stuttu eftir slysið var bætt við rauðu límbandi á horn hillunnar. Stuttu síðar var hillan sem M féll um, alfarið fjarlægð og hefur ekki verið sett upp aftur. Vísar M til ýmissa dóma því til stuðnings að ríkar kröfur eru gerðar til verslunareigenda um að viðhafa allar sanngjarnar ráðstafanir til að tryggja öryggi og hindra að viðskiptavinir þeirra verði fyrir slysum.

Í bréfi V til nefndarinnar kemur fram að V telji að slysið sé ekki að rekja til atriða sem X ber skaðabótaábyrgð á að lögum. Pallurinn sé færður reglulega til á gólfi verslunarinnar og þar af leiðandi sé hann ekki alltaf á sama stað. Slíkar útstillingarhillur séu eðlilegur hluti af starfsemi verslana og ekki hættulegar. Slysið verði ekki rakið til vanrækslu X, um hafi verið að ræða óhapp enda ekki óeðlilegt að ætlast til þess að fólk sýni umhverfi sínu athygli þar sem vörur eru uppstilltar víða um verslanir með slíkum hætti.

Í viðbótarathugasemdum sínum vísar M til þess að verslunum sé í lófa lagið að koma vöruútstillingum sínum fyrir án þess að hætta stafi af fyrir viðskiptavininn og gangandi vegfarendur. Ekki hafi þýðingu í þessu sambandi að hinn umræddi sýningarpallur hafi ekki alltaf verið á sama stað, enda var hann staðsettur rétt við innganginn í gönguleið viðskiptavina umrætt sinn og verði að taka mið af því við sakarmatið.

Álit.

Ágreiningur þessa máls lýtur að því hvort tjón M megi rekja til saknæmra athafna eða athafnaleysis af hálfu X eða starfsmanna þess, þannig að bótaskylda stofnist úr ábyrgðartryggingu. Það hvílir á M að sýna fram á að svo hafi verið. Almennt verður að leggja ríkar skyldur á eigendur og umráðamenn fasteigna þar sem rekin er verslun eða þjónusta að gera þær ráðstafanir sem sanngjarnar mega teljast til að sjá til þess að tryggja öryggi þeirra sem leið eiga um fasteignina. Af fyrirbyggjandi gögnum málsins virtum og þá sérstaklega ljósmyndum sem sýna útlit og staðsetningu pallsins, verður talið að hæð, litur og staðsetning pallsins hafi verið til þess fallin að valda slysum, ekki síst þar sem engar vörur staðsettar á því horni pallsins sem M hrasaði um. Starfsmenn X voru meðvitaðir um þá hættu sem stafaði af pallinum enda hafði rautt límband verið sett á horn pallsins til þess að vara

viðskiptavini við. Telja verður að umrætt sinn hafi, þrátt fyrir límbandið, verið til staðar hætta á tjóni sem starfsmönnum X mátti vera kunnugt um. Er það mat nefndarinnar að X hafi ekki gert nægar ráðstafanir til að takmarka þá hættu sem stafaði af pallinum. Auðvelt hefði verið fyrir X að gera nauðsynlegar úrbætur til að takmarka þá hættu sem stafaði af pallinum t.d. að setja límband á allt hornið líkt og gert var eftir slysið. Með vísan til alls framangreinds er það afstaða nefndarinnar að starfsmenn X hafi sýnt af sér saknæma háttsemi sem leiðir til þess að M á rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu X vegna tjónsins.

Kemur þá til skoðunar hvort M hafi verið meðvöld af líkamstjóninu á þann hátt að hún verði látin bera hluta tjóns síns sjálf vegna meðábyrgðar. Til þess nægir að M hafi sýnt af sér einfalt gáleysi. Myndband sem lagt var fyrir nefndina sýnir ekki hilluna sjálfa en á því sést M ganga um verslunina og svo skyndilega falla í gólfíð þegar hún sneri við og hugðist ganga í aðra átt. Ekkert bendir til þess að hún hafi ekki sýnt næga aðgæslu umrætt sinn á þann hátt að hún verði talin hafa verið meðvöld af líkamstjóninu. Á M því rétt á fullum bótum úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Niðurstaða.

M á rétt á bótum fyrir líkamstjón úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Reykjavík, 22. október 2024.
rafræn undirskrift

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir